ភាសាចិន-ខ្មែរ

汉柬对照

១០០ប្រយោគនៃគុណធម៌ប្រពៃណីចិន

中華傳統美德壹百句

ចងក្រងដោយ

ការិយាល័យទីប្រឹក្សានៃក្រុមប្រឹក្សាកិច្ចការរដ្ឋ

វិទ្យាស្ថានកណ្ដាលសិក្សាស្រាវជ្រាវវប្បធម៌និងប្រវត្តិសាស្ត្រ

国务院参事室　中央文史研究馆　编

អ្នកបកប្រែ វ៉ាំង ហ៉ៃលីង លួ យូហ្វ៉ៃ

王海玲　罗宇菲　译

人民出版社

GUANGXI NORMAL UNIVERSITY PRESS

广西师范大学出版社

ភាសាចិន-ខ្មែរ

汉柬对照

១០០ប្រយោគនៃគុណធម៌ប្រពៃណីចិន

中華傳統美德壹百句

ចងក្រងដោយ
ការិយាល័យទីប្រឹក្សានៃក្រុមប្រឹក្សាកិច្ចការរដ្ឋ
វិទ្យាស្ថានកណ្តាលសិក្សាស្រាវជ្រាវវប្បធម៌និងប្រវត្តិសាស្ត្រ
国务院参事室　中央文史研究馆　编
អ្នកបកប្រែ វ៉ាំង ហៃលីង លូ យូហ្វៃ
王海玲　罗宇菲　译

人民出版社
GUANGXI NORMAL UNIVERSITY PRESS
广西师范大学出版社

图书在版编目（CIP）数据

中华传统美德壹百句：汉柬对照 / 国务院参事室，中央文史研究馆编；王海玲，罗宇菲译．—桂林：广西师范大学出版社，2015.7
ISBN 978-7-5495-7025-6

Ⅰ．①中… Ⅱ．①国…②中…③王…④罗…
Ⅲ．①品德教育－中国－通俗读物－汉语、柬埔寨语
Ⅳ．①D648-49

中国版本图书馆 CIP 数据核字（2015）第 162028 号

广西师范大学出版社出版发行
（广西桂林市中华路 22 号　邮政编码：541001
网址：http://www.bbtpress.com）
出版人：何林夏
全国新华书店经销
桂林广大印务有限责任公司印刷
（桂林市临桂县秧塘工业园西城大道北侧广西师范大学出版社集团有限公司创意产业园　邮政编码：541100）
开本：880 mm × 1 240 mm　1/32
印张：7.375　　字数：240 千字　　图：120 幅
2015 年 7 月第 1 版　　2015 年 7 月第 1 次印刷
定价：78.00 元

如发现印装质量问题，影响阅读，请与印刷厂联系调换。

前　言

中华传统美德是中华民族在长期生产生活实践中形成和发展起来的，是中华传统文化之精髓。它具有跨越时空的永恒魅力，对培育和弘扬社会主义核心价值观具有不可替代的作用。数千年来，中华民族形成了“修身、齐家、治国、平天下”的完整思想道德文化体系。而修身，即个人的道德修养和人格养成，则带有基础性和本源性。因此，弘扬中华传统美德，必须注重个人品德的养成，增强做中国人的骨气和底气。

本书精选了上自先秦下迄晚清，涵盖文、史、哲、政等多个领域的经典名句，按照自强、诚信、仁义、智勇、正气、孝慈、廉耻、礼敬、勤俭、中和十个修身德目分类。我们坚持古为今用的方针，针对社会主义精神文明建设的现实需求，取其精华，去其糟粕，力求简明扼要、易于传播，不囿于通常的学术分类和编纂体例。本书所选的 100 条经

典名句，邀请著名文史专家作注释和解读，请当代著名书法家以书法、篆刻等艺术形式予以表现，配以若干幅兼具思想性和艺术性的古典名画作插图。

中国共产党是中华传统美德的传承者和弘扬者。在新民主主义革命和社会主义建设时期，毛泽东等老一辈革命家和无数革命先烈与先进模范人物，在这方面均有许多思想深邃、脍炙人口的经典名言。它们同历代先贤的论述是一脉相承的，我们将陆续整理、选编出版。

国务院参事室　中央文史研究馆

2014 年 8 月 1 日

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

បុព្វកថា

គុណធម៌ប្រពៃណីចិនកកើត និងរីកចំរើនវិវត្តទៅមុខក្នុងដំណើរផលិតកម្ម និងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃដ៏យូរលង់របស់ជនជាតិចិន ដែលជាស្នូលនៃវប្បធម៌ទំនៀមទំលាប់ចិន។ វាមានភាពទាក់ទាញជានិរន្តន៍ ទោះនៅពេលណាកន្លែងណាក៏ដោយ និងថែមទាំងបានដើរតួនាទីសំខាន់ដោយគ្មានអ្វីអាចប្រៀបផ្ទឹមបាន ក្នុងការបណ្តុះនិងផ្សព្វផ្សាយនូវទស្សនៈស្នូលនៃរបបសង្គមនិយម។ រាប់ពាន់ឆ្នាំកន្លងមក ជនជាតិចិនបានបង្កើតនូវប្រព័ន្ធមនោគមវិជ្ជា សីលធម៌ និងវប្បធម៌ដ៏ពេញលេញដែលមានសេចក្តីជាអាទិ៍៖កសាងខ្លួនឱ្យបានថ្លៃថ្នូរ រៀបចំគ្រួសារឱ្យបានល្អ គ្រប់គ្រងប្រទេសជាតិឱ្យបានរុងរឿង និងធ្វើឱ្យសង្គមទាំងមូលមានសណ្តាប់ធ្នាប់ សុខសន្តិភាពសុវត្ថិភាព រីឯការកសាងខ្លួនឱ្យបានថ្លៃថ្នូរជាគោលគឺការបណ្តុះ ឱ្យមានសីលធម៌និងលក្ខណៈបុគ្គលដ៏ល្អ។ ហេតុនេះ ការផ្សព្វផ្សាយគុណធម៌ប្រពៃណីចិន គួរផ្តោតសំខាន់ទៅលើការបណ្តុះចរិយាមារយាទផ្ទាល់ខ្លួន ដើម្បីលើកស្ទួយមោទនាភាពដែលជាជនជាតិចិន។

សៀវភៅនេះបានសម្រិតសម្រាំងឃ្លាប្រយោគដ៏ល្អៗពីដើមសម័យឈិនរហូតដល់ចុងសម័យឆេង ដែលគ្របណ្តប់លើវិស័យអក្សរសាស្ត្រ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ទស្សនវិជ្ជា និងនយោបាយវិជ្ជា។ល។ ហើយបានចែកចេញជា១០ផ្នែកដែលមានដូចជា ការកសាងខ្លួន

សុចរិតភាព មេត្តាធម៌និងយុត្តិធម៌ បញ្ញានិងភាពអង់អាចក្លាហាន ភាពទៀងត្រង់ កតញ្ញូនិងសេចក្តីស្រឡាញ់ ភាពចេះអៀនខ្មាស សុជីវធម៌និងការគោរព ឧស្សាហ៍និងភាពសន្សំសំចៃ អព្យាក្រឹត្យភាព។ យើងប្រកាន់យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួននូវលំនាំយករបស់ចាស់ៗមកប្រើសម្រាប់សព្វថ្ងៃនេះ សម្រិតសម្រាំងនូវរបស់ល្អៗ បោះបង់ចោលនូវរបស់មិនល្អ ដោយស្របតាមតំរូវការជាក់ស្តែងក្នុងការកសាងសីលធម៌និងវប្បធម៌ វិទ្យាសាស្ត្រនៃរបបសង្គមនិយម។ យើងរើសឃ្លាខ្លីៗល្អៗងាយផ្សព្វផ្សាយ ដោយមិនកំណត់របៀបចងក្រងនិងប្រភេទជំនាញ។ ឃ្លាប្រយោគដ៏ល្អដែលត្រូវបានសម្រិតសម្រាំងចូលក្នុងសៀវភៅនេះ យើងបានអញ្ជើញអ្នកជំនាញការខាងអក្សរសាស្ត្រ និងប្រវត្តិសាស្ត្រមកធ្វើកំណត់ចំណាំនិងសេចក្តីពន្យល់ អញ្ជើញអ្នកសរសេរជក់ដ៏ល្បីឈ្មោះនាសម័យបច្ចុប្បន្នមកធ្វើការបង្ហាញដោយទម្រង់សិល្បៈដូចជាការឆ្លាក់ត្រា និងអក្សរផ្ចង់ ហើយមានដាក់បន្ថែមនូវគំនូរក្លាស៊ិកដែលប្រកបដោយមនោគមវិជ្ជានិងលក្ខណៈសិល្បៈ។ បក្សកុម្មុយនីស្តចិនជាអ្នកតស្នងមរតក និងជាអ្នកផ្សព្វផ្សាយគុណធម៌ប្រពៃណីចិន។ ក្នុងអំឡុងពេលបដិវត្តប្រជាធិបតេយ្យថ្មី និងការកសាងរបបសង្គមនិយម អ្នកបដិវត្តន៍ជំនាន់មុន ដូចជាលោកប្រធានម៉ៅសេទុង វរជនពលីជីវិតដើម្បីបដិវត្ត និងបុគ្គលគំរូមានពាក្យសំដីដ៏ល្អចំរើនហើយពេញនិយម បង្កប់នូវគំនិតដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដែលត្រូវគេកោតសរសើរមិនដាច់ពីមាត់។ ឃ្លាប្រយោគទាំងអស់នេះមានអត្ថន័យនិងខ្លឹមសារតពីពាក្យសំដីនៃបុព្វជនសម័យមុន។ យើងនឹងបន្តរៀបចំសម្រិតសម្រាំងនិងចងក្រងពាក្យទាំងនេះជាសៀវភៅបន្តទៅទៀត។

ថ្ងៃទី១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤

កាវិយាល័យទីប្រឹក្សានៃក្រុមប្រឹក្សាកិច្ចការរដ្ឋ

វិទ្យាស្ថានកណ្តាលសិក្សាស្រាវជ្រាវវប្បធម៌និងប្រវត្តិសាស្ត្រ

学术顾问

饶宗颐　戴　逸　汤一介　程毅中

傅璇琮　王　蒙　袁行霈　杨福家

许嘉璐　刘梦溪　薛永年　冯骥才

刘大钧　陈祖武　赵德润　陈　来

于　丹

（以年龄为序）

ទីប្រឹក្សា

យ៉ាវ ចុងយី　តៃ យី　ថាំង យីជេ　ឆេន យីចុង

ហ្វូ ស្វូនឆុង　វ៉ាំង មឹង　យ័ន ហេងជេ　យ៉ាង ហ្វូចា

ស៊្វូ ចាលូ　លីវ មឹងហ៊ី　ស្វេ យុងនាន　ហ្វឹង ជីឆៃ

លីវ តាជុន　ឆេន ជូអ៊ូ　ចោ តឺយូន　ឆេន ឡៃ

យូ តាន

(លំដាប់ឈ្មោះរៀបទៅតាមអាយុ)

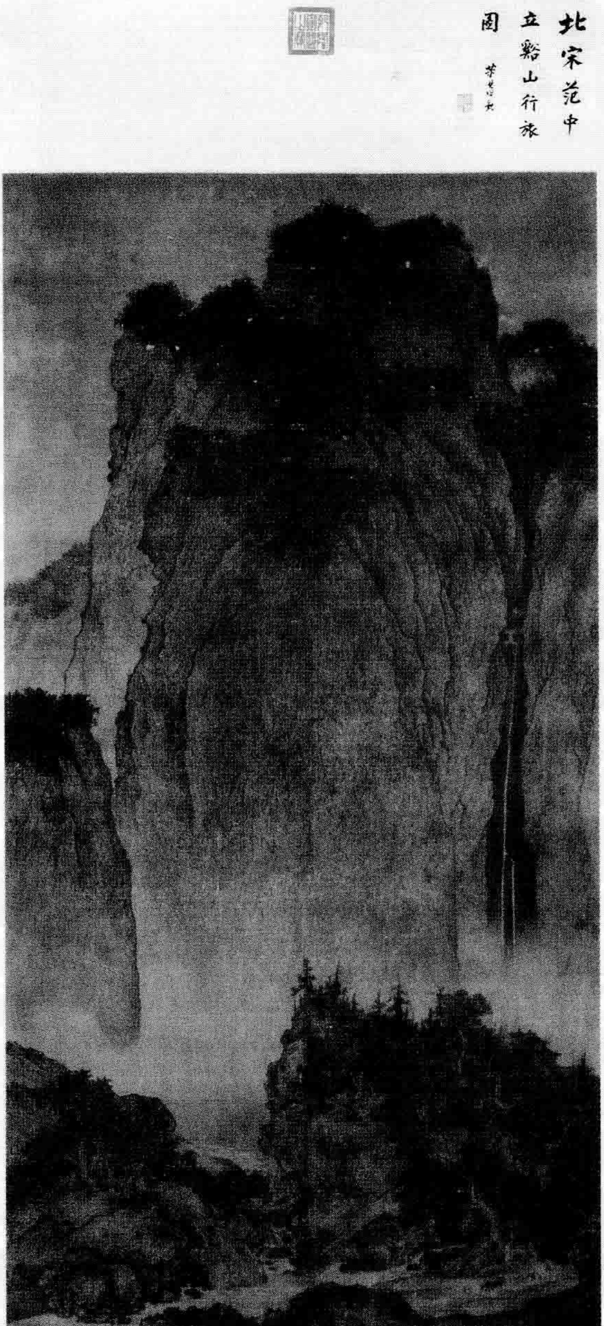

溪山行旅图

[宋] 范宽　绢本水墨
206.3cm × 103.3cm
台北“故宫博物院”藏

北宋初期范宽的名作《溪山行旅图》，描绘了高山大川与山间驮运的人骑，着意显现巍巍高山“远望不离座外”的雄伟崇高之感，突出表现了对大自然的由衷敬畏，同时也展现了人类作为自然一部分在其中的自强生息及其与自然的和谐相处。作品体现了早期山水画“以形媚道”的传统。

គំនូរដំណើរក្នុងព្រៃភ្នំនិងជ្រោះ

[រជ្ជកាលសុង]ហ្វានក្វាន　គំនូរសូត្រទឹកខ្មៅ
ទំហំ ២០៦.៣ cm × ១០៣.៣ cm
តម្កល់ទុកក្នុងសារមន្ទីរវាំងចាស់ក្រុងតៃប៉ិ

ផ្ទាំងគំនូរនេះ បានពិពណ៌នានូវទេសភាពភ្នំដ៏ធំខ្ពស់ ជ្រោះដ៏ជ្រៅ។ មនុស្សនិងសេះ ដែលដឹកទំនិញដើរឆ្លងផ្លូវលំក្នុងព្រៃភ្នំ បានបង្ហាញនូវភាពខ្ពង់ខ្ពស់អស្ចារ្យនៃភ្នំ។ វាឆ្លុះបញ្ចាំងនូវសេចក្តីគោរពអស់ពីដួងចិត្តចំពោះធម្មជាតិ ព្រមទាំងបង្ហាញនូវការចេះតស៊ូពុះពារឧបសគ្គ ខំសាងកម្លាំងកាយចិត្តខ្លួនឯង និងភាពចុះសម្រុងជាមួយធម្មជាតិនៃមនុស្សជាតិ ដែលជាផ្នែកមួយនៃធម្មជាតិ ។

目　录

第一章　自强 001

第二章　诚信 023

第三章　仁义 045

第四章　智勇 073

第五章　正气 099

第六章　孝慈 121

第七章　廉耻 143

第八章　礼敬 165

第九章　勤俭 183

第十章　中和 201

后　记 221

មាតិកា

ជំពូកទី១ ការកសាងខ្លួន ០០១

ជំពូកទី២ សុចរិតភាព ០២៣

ជំពូកទី៣ មេត្តាធម៌និងយុត្តិធម៌ ០៤៥

ជំពូកទី៤ បញ្ញានិងភាពអង់អាចក្លាហាន ០៧៣

ជំពូកទី៥ ភាពទៀងត្រង់ ០៩៩

ជំពូកទី៦ កតញ្ញូនិងសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១២១

ជំពូកទី៧ ភាពចេះអៀនខ្មាស ១៤៣

ជំពូកទី៨ សុជីវធម៌និងការគោរព ១៦៥

ជំពូកទី៩ ឧស្សាហ៍និងភាពសន្សំសំចៃ ១៨៣

ជំពូកទី១០ អព្យាក្រឹត្យភាព ២០១

បច្ឆិមកថា ២២១

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

第一章

自强

ជំពូកទី១

ការកសាងខ្លួន

韩天衡　篆刻
ត្រា ហាន ធៀមហឹង

顾振乐　书
អក្សរផ្ចង់ គូ ចិនលី

天行健①，君子以②自强不息③。

（《周易·乾·象》）

【注释】

①天行健：乾卦象征天象，乾有刚健之义。②以：因此，像这样。③自强不息：自我图强，永不止息。

【解读】

天象的运行刚健不息，君子应当效仿天象，奋发图强，永不停息。

ដំណើរបង្វិលនៃបាតុភូតតារាសាស្ត្រជានិរន្តឥតឈប់ឈរ អគ្គបុរសគួរយកគ្រាប់តាមបាតុភូតតារាសាស្ត្រ គឺត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងដោយឥតឈប់ឈរ។

（《ចូវអ៊ី·ឈាន·សាំង》）

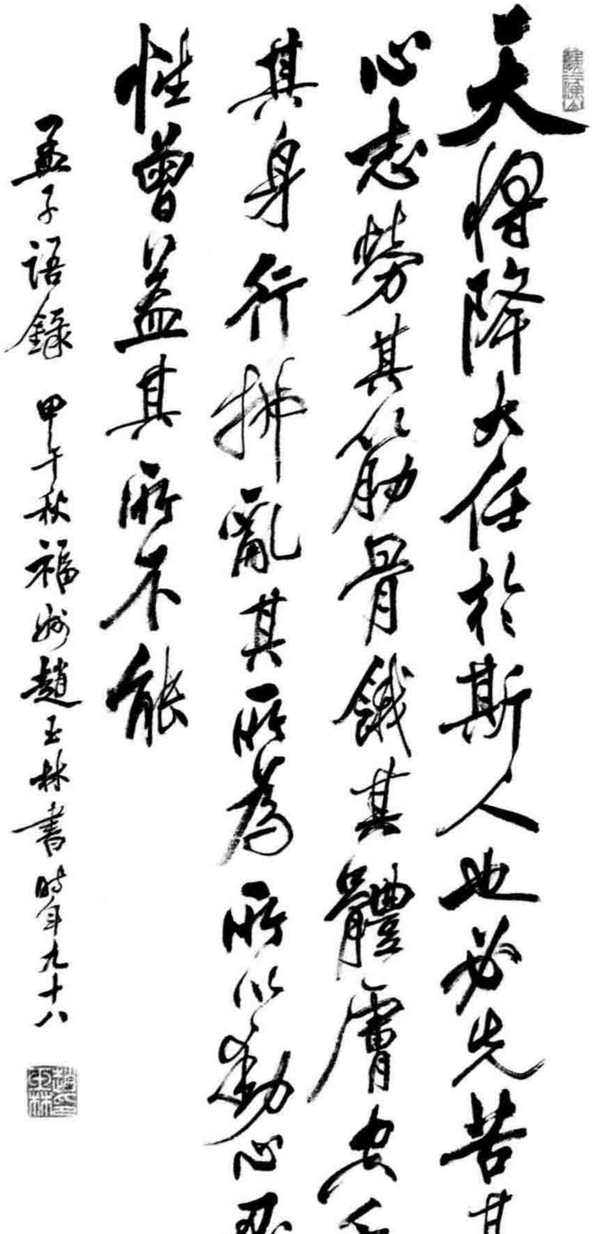

赵玉林　书
អក្សរផ្ចង់ ចៅ យូលីន

天将降大任于斯[1]人也，必先苦其心志，劳其筋骨，饿其体肤，空乏其身，行拂[2]乱其所为，所以动心忍性，曾[3]益其所不能。

（战国孟子语，《孟子·告子下》）

【注释】

①斯：这个。有些版本作“是”。②拂：违背、违逆。③曾(zēng)：同“增”，增加。

【解读】

上天要将重大的责任赋予这个人，必然让他心志困苦，筋骨劳累，身体饥饿，备受穷困，使他的志行受到磨炼；通过这些，激发他的意志，坚定他的品性，增加他原本不具备的才能。

មុនប្រគល់កាតព្វកិច្ចដ៏ធំឱ្យជននេះ ទេវតាមុខជាធ្វើទុក្ខបុកម្នេញខាងផ្លូវចិត្តចំពោះជននោះ ដោយធ្វើឱ្យរាងកាយនឿយហត់ ឃ្លានបាយស្រេកទឹក ធ្លាក់ខ្លួនក្នុងភាពក្រីក្រ ដើម្បីបំផុសឆន្ទៈគាត់ ហ្វឹតហាត់ធ្វើឱ្យគាត់ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវចរិយាមារយាទល្អ បង្កើនជំនាញនិងសមត្ថភាពដែលគាត់មិនធ្លាប់មានពីដើមមក។

（ពាក្យសំដីម៉ឹងជឺនៃរាជសម័យចានកុក《ម៉ឹងជឺ·កៅជឺស៊ាក់》）

能勝強敵者先自勝者也

其峰

孙其峰　书

អក្សរផ្ចង់ ស៊ុន ឈិហ្វឹង

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com